

Natuurdoelanalyses

De Provincie Limburg heeft voor 19 Natura 2000-gebieden een natuurdoelanalyse (NDA) opgesteld. Deze rapporten zijn verplicht voor alle stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden vanuit het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering 2022-2035, op grond van de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering (WSN). Een NDA geeft op basis van de meest recente wetenschappelijke inzichten aan wat de actuele kwaliteit is van de natuur in het gebied. Daarnaast wordt in beeld gebracht welke knelpunten ('drukfactoren') de kwaliteit van de natuur bedreigen. Ook worden maatregelen benoemd die verdere verslechtering van de natuurtypes of bedreiging van soorten kunnen voorkomen en ervoor zorgen dat gestelde natuurdoelen behaald kunnen worden. De NDA's zijn concepten die nog een aantal stappen doorlopen. De ecologische analyses vormen wel de input voor beleid dat opgeschreven wordt in een Limburgs gebiedsprogramma in het kader van het Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG) en kunnen tot bijstelling van de Natura 2000-beheerplannen leiden.

Uit de NDA's blijkt dat het in Limburg niet slechter gaat dan al bekend was. In de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden was de slechte staat van de natuur al bekend. De NDA's moeten antwoord geven op de vraag: 'Gaan we de condities ten behoeve van de realisering van de doelen halen met de uitgevoerde en voorgenomen herstelmaatregelen?' Zo niet, dan luidt de extra vraag 'Voor welke omgevingscondities zijn aanvullende maatregelen nodig om deze condities wel te behalen?'. Op deze wijze is per natuurdoel in de analyse een eindoordeel te lezen. Gekeken wordt naar de invloed van drukfactoren zoals stikstofneerslag. Daarbij wordt de vraag beantwoord of het behoud van natuurdoelen onder die omstandigheden geborgd is en of het behalen van de instandhoudingsdoelen binnen bereik blijft met de voorliggende natuurherstelmaatregelen. Het rapport geeft aan voor welke doelen er reductie van stikstofdepositie moet plaatsvinden. Er worden in het rapport geen uitspraken gedaan over de omvang en aard van deze bronmaatregelen. In de rapporten wordt in belangrijke mate gebruik gemaakt van eerdere onderzoeken en analyses. Ook als er aanvullend onderzoek nodig is dan wordt dit benoemd in de analyse. Niet alleen stikstof is belangrijk; ook water speelt een belangrijke rol. Daarnaast is van belang of de oppervlakte van de verschillende natuurtypen groot genoeg is en of gebieden voldoende met elkaar verbonden zijn.

In de NDA's is aandacht voor habitattypen. Dit is een geheel van planten en dieren die van elkaar afhankelijk zijn met karakteristieke kenmerken. In Limburg hebben we bijzondere habitattypen, sommige komen in Nederland verder niet voor. Het is belangrijk deze natuur te beschermen. In de rapporten wordt per habitatype of aangewezen soort een oordeel gegeven. Steeds kunnen er drie uitkomsten zijn:

- 'Ja' – we kunnen zeker zijn dat de genomen of geplande maatregelen voldoende zijn om het natuurtype of de soort te behouden en te herstellen.
- 'Ja, mits' - we kunnen zeker zijn dat de genomen of geplande maatregelen voldoende zijn om het natuurtype of de soort te behouden, maar voor het herstel zijn aanvullende maatregelen nodig.
- 'Nee, tenzij', het is niet zeker dat de genomen of geplande maatregelen voldoende zijn om het natuurtype of de soort te behouden en te herstellen.

In Limburg is de uitkomst van de beoordeling van de verschillende habitattypen in de NDA's in veel gevallen 'Nee, tenzij'. Er zijn echter ook habitats waarvoor een 'Ja' of een 'Ja, mits' geldt. Natuurherstelmaatregelen hebben hier de afgelopen jaren aan bijgedragen. In Zuid-Limburg zijn de resultaten over het algemeen positiever dan in Noord- en Midden-Limburg.

Richting effectief beleid

De analyses maken het mogelijk om het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering te beoordelen op effectiviteit. Daarom moeten de rapporten antwoord geven op de vraag 'Gaan we de condities ten behoeve van de realisering van de doelen halen met de uitgevoerde en voorgenomen herstelmaatregelen?' Zo niet, dan luidt de extra vraag 'Voor welke omgevingscondities zijn aanvullende maatregelen nodig om deze condities wel te behalen?'. Per natuurdoel is in de analyse een eindoordeel te lezen. Gekeken wordt naar de invloed van drukfactoren zoals stikstofneerslag. Is het behoud van natuurdoelen onder die omstandigheden geborgd en blijft het behalen van de instandhoudingsdoelen binnen bereik met de voorliggende natuurherstelmaatregelen? Het rapport geeft aan voor welke doelen er reductie van stikstofdepositie moet plaatsvinden. Er worden in het rapport geen uitspraken gedaan over de omvang en aard van deze bronmaatregelen. In de rapporten wordt in belangrijke mate gebruik gemaakt van eerdere onderzoeken en analyses. Is er aanvullend onderzoek nodig? Dan wordt ook dit benoemd in de analyse. De NDA's bieden input voor het Limburgs Programma Landelijk Gebied waarin de maatregelen opgenomen worden.

De NDA's zijn voor advies voorgelegd aan de Ecologische Autoriteit (EA). Zij toetst de analyses en geeft adviezen over alle natuurdoelanalyses van de provincies.